

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджено

На засіданні кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 27.08 2021 р.)

Завідувач кафедри доц. Баран З. А.

Силабус з навчальної дисципліни

**“Історія Західної Європи та Америки ХХ–ХХІ ст.”,
що викладається в межах ОПП “Історія та археологія”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 032 “Історія та археологія”**

Львів 2021

Назва дисципліни	Історія Західної Європи та Америки ХХ–ХХІ ст.
Адреса викладання дисципліни	вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі дисципліни	Сіромський Руслан Богданович, доктор історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн Васьків Назар Андрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Контактна інформація викладачів	ruslan.siromskyi@lnu.edu.ua nazar.vaskiv@lnu.edu.ua https://clio.lnu.edu.ua/employee/siromskyj-r-b https://clio.lnu.edu.ua/employee/vaskiv-n-a https://lnu.academia.edu/SiromskyiRuslan
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій та семінарських занять. Також можливі он-лайн консультації через Zoom, Telegram або Messenger (за попередньою домовленістю). Час он-лайн консультацій необхідно погоджувати з викладачами.
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/about/departments/istoriia-zakhidnoi-yevropy-ta-ameryky-khkh-poch-khkh-st https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=1205
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Історія Західної Європи та Америки ХХ–ХХІ ст.” є нормативною дисципліною, яка викладається студентам ІV курсу у VII семестрі в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати студентам знання, необхідні для розуміння фундаментальних змін, які охопили країни Заходу у новітній час. У центрі уваги геополітичні зміни, політичні процеси, соціально-економічні трансформації та культурні здобутки західної цивілізації у ХХ–ХХІ ст. На розгляд виносяться теми, які розкривають найістотніші аспекти розвитку країн Заходу з часу Першої світової війни.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення дисципліни “Історія Західної Європи та Америки ХХ–ХХІ ст.” є сприяння у засвоєнні студентами концептуальних підходів до розуміння особливостей історичного розвитку країн Заходу у новітній час. Завдання: 1) розглянути соціально-економічні, політичні, культурні та інтелектуальні процеси в Західній Європі та Америці з часу завершення Першої світової війни – до сьогодення; 2) проаналізувати події новітньої історії у контексті характерних рис розвитку державно-політичних і культурних систем світу; 3) відстежити місце українського питання у політиці країн Заходу; 4) розвинути у студентів здатність до системного мислення, наукове уявлення про історичний розвиток різних цивілізацій, основних періодах їх історію, здобутки, особливості, роль і значення їх у світовій історії. Навчальна дисципліна формує такі програмні компетентності: <i>А). Загальні компетентності:</i> - знаходити, опрацьовувати, критично аналізувати, систематизувати та верифікувати інформацію з різних джерел; - уміти застосовувати набуті знання на практиці й повноцінно

	<p>використовувати власні інтелектуальні ресурси для реалізації поставлених завдань;</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати навички міжособистісної взаємодії, вміти працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу; - діяти із громадянською відповідальністю та почуттям поваги до оточуючих. <p><i>Б). Фахові компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знати предметну область майбутньої професії, вміти аналізувати історичні явища, встановлювати і розуміти причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і явищ, пояснювати політичні (геополітичні), соціокультурні, економічні процеси; - виявляти здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних освітньо-наукових сфер (політологія, право, культурологія, соціологія тощо) під час вирішення навчальних і наукових завдань; - демонструвати навички логічного, критичного й системного аналізу першоджерел, розуміння їх історичного характеру і значення; - застосовувати критичний підхід до отримуваної інформації та вміти відділяти основне від другорядного. <p><i>В). Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність володіти історичним матеріалом, понятійним апаратом і науковою термінологією; - здатність продуктивно застосувати професійний і творчий потенціал як для самореалізації особистості, так і в інтересах суспільства; розуміти проблематику ролі й місця людини в історичному процесі, політичній та соціальній організації суспільства; - здатність усвідомлювати відповідальність за результати професійної діяльності перед родиною, громадою, суспільством і державою; - визначати взаємозв'язки між процесами минулого та сьогодення, аналізувати суспільні процеси української історії в контексті світової історії; - застосовувати набуті спеціальні компетентності у повсякденному житті, громадсько-політичному та суспільному рівнях, аргументувати важливість функцій історії в сучасному світі.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бжезінський, Збігнєв. <i>Стратегічне бачення: Америка і криза світової влади</i>, переклад з англійської. Львів: Літопис, 2012. 168 с. 2. <i>Документи та матеріали з історії міжнародних відносин періоду холодної війни</i>, укладачі Олександр Сич та Андрій Мінаєв. Чернівці: Рута, 2008. 48 с. 3. Киссинджер, Генрі. <i>Дипломатія</i>, переклад з англійського. Москва: Издательство АСТ, 2018. 896 с. 4. <i>Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору)</i>, за загальною редакцією Геннадія Друзенка. Київ: К.І.С., 2010. 536 с. 5. <i>Системная история международных отношений в четырех томах. 1918–2003. События и документы</i>, под редакцией Алексея Богатурова. Москва: Московский рабочий, 2003–2004. Т. 1–4. 6. <i>The Cold War 1945–1991. Resources, Chronology, History, Concepts, Events, Organizations, Bibliography, Archives</i>, edited by Benjamin Frankel. Detroit: Gale Research, 1992. Т. 1–3.

	<p style="text-align: center;">Література:</p> <p>7. Гобсбаум, Ерік. <i>Вік екстремізму: Коротка історія XX віку (1914–1991)</i>, пер. з англійської. Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 2001. 543 с.</p> <p>8. Дейвіс, Норман. <i>Європа: Історія</i>, переклад з англійської. Київ: Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2001. 1463 с.</p> <p>9. Джадт, Тоні і Снайдер, Тімоті. <i>Роздуми про двадцяте століття</i>. Київ: Човен, 2019. 384 с.</p> <p>10. Джадт, Тоні. <i>Після війни. Історія Європи від 1945 року</i>, переклад з англійської. Київ: Наш формат, 2020. 928 с.</p> <p>11. Качараба, Степан і Сіромський, Руслан. <i>Історія Західної Європи та Америки другої половини XX – початку XXI ст.</i> Практикум для студентів гуманітарних факультетів. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 293 с.</p> <p>12. <i>Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки. 1918–1945 рр.</i>, за редакцією Михайла Швагуляка. Львів: Афіша, 2005 (2008). 288 с.</p> <p>13. <i>Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. – початок XXI ст.)</i>. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, за редакцією Михайла Швагуляка. Львів: Тріада Плюс, 2011(2015). 700 с. (708 с.)</p> <p>14. Сіромський, Руслан. <i>Історія Західної Європи та Америки др. пол. XX – поч. XXI ст.</i> Практикум для студентів історичного факультету. Львів: Тріада Плюс, 2008. 212 с.</p> <p>15. Paxton, O. Robert and Hessler, Julie. <i>Europe in the Twentieth Century</i>. 5-th ed. Boston: Wadsworth, 2012. 721 p.</p> <p>16. <i>Twisted Paths: Europe 1914–1945</i>, edited by Robert Gerwarth. Oxford: Oxford University Press, 2008. 425 p.</p> <p>Студенти заохочуються до використання й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>64 години аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 32 год. семінарських занять та 26 годин самостійної роботи. Загалом – 90 годин.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати - основні тенденції розвитку країн Заходу у новітній період; - особливості міжнародних відносин у XX–XXI ст.; - політичні та соціально-економічні зміни, що відбулися в Західній Європі та Америці у XX–XXI ст.; - ключових політичних, державних та культурних діячів країн Заходу; - терміни “система міжнародних відносин”, “геополітика”, “демократична революція”, “авторитаризм”, “комунізм”, “фашизм”, “націонал-соціалізм”, “тоталітаризм”, “геноцид”, “українське питання”, “репараційне питання”, “політика умиротворення”, “держави Осі”, “століття мас”, “світова війна”, “бліцкриг”, “антигітлерівська коаліція”, “рух Опору”, “колабораціонізм”, “злочини проти людства”, “права людини”, “двополюсність”, “залізна завіса”, “пропаганда”, “гонка озброєнь”, “деколонізація”, “європейська інтеграція”, “чотири свободи”, “Гіпі”, “науково-технічна революція”, “розрядка міжнародної напруги”, “сепаратизм”, “міжнародний тероризм”, “інформаційне суспільство”, “нова холодна війна”.

	<ul style="list-style-type: none"> - Вміти: - критично осмислювати інформацію, почерпнуту з першоджерел та історичних досліджень; - аналізувати політичний, соціально-економічний та культурний розвиток країн Заходу у новітній час; - давати неупереджені й аргументовані відповіді на вузлові питання новітньої історії Західної Європи та Америки; - вписувати українську проблематику у світовий історичний контекст.
Ключові слова	Новітня історія, країни Заходу, тоталітарні режими, війна, економіка споживання, “холодна війна”, інформаційне суспільство.
Формат курсу	Очний/заочний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Змістовий модуль 1: Країни Заходу в першій половині ХХ ст.: міжнародні відносини, політичні процеси, економіка</p> <p>Тема 1. Вступ до курсу. Країни Заходу на зламі епох (2 год.).</p> <p>Тема 2. Завершення Першої світової війни та облаштування повоєнного світу (2 год.).</p> <p>Тема 3. Проблеми нормалізації міжнародних відносин (1921–1929 рр.) (2 год.).</p> <p>Тема 4. Економіка та соціальна сфера у міжвоєнний період (2 год.).</p> <p>Тема 5. Основні типи політичних режимів у міжвоєнний період (2 год.).</p> <p>Тема 6. Європейський тоталітаризм міжвоєнного часу (2 год.).</p> <p>Тема 7. Криза системи міжнародних відносин (1933–1939 рр.) (2 год.).</p> <p>Тема 8. Друга світова війна (2 год.).</p> <p>Змістовий модуль 2: Західна Європа та Америка в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.</p> <p>Тема 9. Геополітичні наслідки Другої світової війни. Регіональні конфлікти періоду “холодної війни” (2 год.).</p> <p>Тема 10. Завершення “холодної війни” та формування нової системи міжнародних відносин (2 год.).</p> <p>Тема 11. Демократична трансформація політичних режимів (2 год.). Молодіжні протестні рухи (2 год.).</p> <p>Тема 12. Інтеграційні процеси у повоєнній Європі (2 год.).</p> <p>Тема 13. Права людини у політиці країн Заходу (2 год.).</p> <p>Тема 14. Етнополітичні проблеми в країнах Заходу (2 год.).</p> <p>Тема 15. Становлення “нової економіки”. “Держава добробуту” (2 год.).</p> <p>Тема 16. Соціальні трансформації у країнах Заходу (2 год.).</p>
Підсумковий контроль, форма	Письмовий іспит в кінці семестру. Екзаменаційний білет складається з двох частин: <i>перша</i> – тестові питання (20 балів), покликані продемонструвати знання студентами основних фактів історії; <i>друга</i> – два теоретичних питання (кожне по 15 балів; сумарно 30 балів), де враховуватиметься розуміння історичних подій і процесів, уміння їх критично осмислювати, логічно і грамотно викладати матеріал.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з <i>Історії Західної Європи і Північної Америки ХІХ – початку ХХ ст.</i> , достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння змісту джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, проектно-орієнтоване навчання (групові проекти), дискусія. Зокрема, <ul style="list-style-type: none"> - усні (лекція, евристична бесіда, доповідь, дискусія); - наочні (медіа-презентації, робота з картами, фільми); - практичні (написання есе).
Необхідне обладнання	Аудиторія, обладнана медіа-проектором, комп’ютер.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 35% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 35; • контрольні заміри (модулі): 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 15 (дві письмові контрольні роботи на основі лекційного матеріалу – по 7,5 балів кожна); • іспит: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Відвідування занять є важливою і необхідною складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідуватимуть лекції і семінарські заняття.</p> <p>Політика виставлення балів. Оцінювання студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною системою – від “1” до “5”. Позначення “0” виставляється студентові за відмову відповідати через непідготовленість або не розкриття проблеми. Зауважимо, що “0” не відпрацьовується. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт (коефіцієнт 7). Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів і поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини береться до уваги при вирахуванні середнього арифметичного. Студентові надається можливість у межах двох тижнів відпрацювати пропущене з поважної причини заняття, надавши попередньо довідку про хворобу (відрадження і т. п.). При цьому виставлення оцінки не передбачається, але відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. У випадку, коли студент пропустив семінарське заняття без поважної причини або вчасно не відпрацював, “н” прирівнюється до “0” і враховується при підрахунку середнього арифметичного.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену</p>	<p>Перелік питань на іспит, плани семінарських занять і методичні рекомендації до їх підготовки розміщені у рубриці “Методичні матеріали” за електронною адресою: https://clio.lnu.edu.ua/department/novoji-ta-novitnoji-istoriji-zarubizhnyh-krajin</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>